

Ijtimoy pedagogik faoliyatda texnologiyalar

Barchinoy Usmonaliyeva
Namuna Xoliqnazarova
Ilmiy rahbar: S.Xaydarov
TMC Instituti

Annotatsiya: Ushbu maqolada ijtimoiy pedagogik metodologiya tushunchasi ijtimoiy pedagogik faoliyatning shakllari, usullari, vositalari va mazmunini nazorat qilishni o'z ichiga oladi. Turli usullarning birlashuvi ijtimoiy pedagogik texnologiyaning mohiyatini tashkil etadi.

Kalit so'zlar: umumiy va xususiy ijtimoiy - pedagogik texnologiyalar, diagnostik-prognostik, ekspert-baholash ijtimoiy - pedagogik texnologiyalar

Technologies in social pedagogical activity

Barchinoy Usmonaliyeva
Example Khaliqnazarova
Scientific supervisor: S.Khaidarov
TMC Institute

Abstract: In this article, the concept of social pedagogical methodology includes control over the forms, methods, means and content of social pedagogical activities. The combination of different methods is the essence of social pedagogical technology.

Keywords: general and special socio-pedagogical technologies, diagnostic-prognostic, expert-assessment social-pedagogical technologies

KIRISH

“Ijtimoiy pedagogik texnologiyalar” atamasi “pedagogik texnologiya” va “ijtimoiy texnologiya” tushunchalaridan kelib chiqqan.

Pedagogik texnologiya ikki sohani qamrab oladi. Birinchidan, bu o'quv-ta'lim jarayonining samaradorligini oshirish uchun texnik vositalardan foydalanishni o'z ichiga oladi. Ikkinchidan, u ijtimoiy fanlarni o'z ichiga oladi.

MUHOKAMA VA NATIJALAR

80-yillarning o'rtalarida S.H. kabi atoqli pedagoglar. Amonashvili (ijtimoiy-shaxsiy texnologiya), V.P.Bespalko (dasturlashtirilgan ta'lim texnologiyasi), S.N.Lo'senkova (adaptiv ta'lim), shuningdek, V.A.ning pedagogik texnologiyalari. Karakovskiy, N.E.Selivanova, N.I.Xurkova va boshqalar pedagogik amaliyotda keng

tanildi. Ta'lim sohasi mutaxassislarini tayyorlash bo'yicha o'quv dasturiga "Pedagogik texnologiyalar" kiritildi.

Bugungi kunda "pedagogik texnologiyalar" atamasi inson va texnik resurslardan foydalangan holda o'quvchilar uchun o'qitish va ta'lim jarayonlarini tushunish va rejalashtirishni anglatadi. Pedagogikada texnologik integratsiyaning maqsadi barcha maqsadlarga erishishni kafolatlaydigan yaxshi tuzilgan o'quv jarayonini ta'minlashdir.

Pedagogik texnologiyalar pedagogik jarayonning barcha tarkibiy qismlarini tizimli ravishda tahlil qiladi va nazorat qiladi.

"Ijtimoiy texnologiyalar" tushunchasi sotsiologiyada ijtimoiy jarayonlar natijalarini rejalashtirish imkoniyatlari atrofida aylanib chiqdi.

Ijtimoiy texnologiya turlaridan biri bu ijtimoiy ish texnologiyalari bo'lib, ular ijtimoiy pedagogika va ijtimoiy ish o'rtasida umumiy bo'lgan ko'plab jihatlar tufayli ijtimoiy pedagogik texnologiyalar bilan chambarchas bog'liqdir. Ijtimoiy pedagogik texnologiya ijtimoiy va pedagogik texnologiyalarni birlashtirgan texnologiya sifatida qaraladi.

Ijtimoiy ta'lim va ijtimoiy tarbiya o'rtasidagi munosabat, ijtimoiy pedagogika va ijtimoiy faoliyat bilan bir qatorda o'zgarib boradi. Bu kontekstda, e'tibor qaratadigan asosiy nuqta, bola va uning ijtimoiy muhitidagi o'zgaruvchan turadi. Ijtimoiy pedagog, bola bilan to'g'ri tarzda muloqot qilishda, uning kelgusi o'ziga xos vazifalarni bajarishi yoki uzoq muddatli vazifalarni bajarishi mumkinligini hisobga oladi. Ijtimoiy pedagogika metodlari orqali bolani o'z o'ngiga, xulki va his-tuyg'ulariga maqsadga muvofiq ta'sir etish va uni ijtimoiy muhitga ta'sir etish mumkin. Bu metodlar, bolani ijtimoiy o'zgargan, mustahkam qilishda yoki pozitiv ijtimoiy tajribalarni to'plashda yordam beruvchi, ijtimoiy pedagog va bolaning o'zaro munosabatlari bo'yicha metodlardir.

Ijtimoiy pedagogika, pedagogikning yangi sohalaridan biri bo'lib, "ijtimoiy-pedagogik faoliyat"ning yangi shakllanishiga oid bo'lgan metodlar tizimi haqida so'zlash uchun ham zamon keladi. Bu sababli, ijtimoiy pedagog amaliy faoliyatida pedagogika, psixologiya va ijtimoiy ishdagi metodlardan keng foydalanadi. Bola shakllanish jarayonida u o'z kasbiy faoliyatini bajargan holda ijtimoiy pedagogikaning ajralib usullaridan ham foydalanishi kerak. Metodlar, usullar va vositalar bir-biriga bog'liqdir.

Ijtimoiy pedagogik faoliyatda ishonitirish va mashqlash metodlari ham keng ko'lamda ishlatiladi. Ular keng ko'lamda qo'llanilishining sababi, ijtimoiy pedagogga mos kelayotgan sabablar bilan munosib axloqning odatlari shakllanmagan yoki noto'g'ri shakllangan bolalarga ko'ngilga solish majburiyati. Shu jamiyatda ommalashtirilgan hayot odatlari, ularning to'g'ri va aniqligi, shaxsning ishonchini va uning hayotidagi o'rnini shakllantiradi. Ular bilim va insonning o'zgina tasavvurlari bilan bog'liqdir.

Ijtimoiy pedagogik texnologiyalarni ishlab chiqish imkoniyati ijtimoiy pedagogik faoliyatning tashkiliy tuzilishiga bog'liq. Ijtimoiy pedagogik faoliyat jarayoni maqsad va vazifalarni belgilashdan boshlanadi. Keyinchalik mutaxassislardan bolaning xulq-atvorini shakllantirish, ularni yangi muhitga moslashtirish va boshqa maqsadlarni, faoliyat mazmunini, uni amalga oshirish usullarini va tashkiliy shakllarini belgilash kabi echimlarni ishlab chiqish talab etiladi.

Ijtimoiy pedagogik faoliyatning muvaffaqiyati uning maqsadlari, natijalari va mazmunini to'g'ri belgilash hamda tegishli usullarni tanlashga bog'liq.

XULOSA

Demak, ijtimoiy pedagogik texnologiya ijtimoiy pedagogik faoliyat uslublari va usullari to'plamini o'z ichiga oladi. Ijtimoiy pedagogik aralashuvni talab qiladigan har qanday muammoni hal qilish uni aniqlashdan boshlanadi. Identifikatsiya axborotni tahlil qilish, to'plash va tizimlashtirishni o'z ichiga oladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Sh. M. Mirziyoyev tanqidiy tahlil, qat'iy tartib – intizom va shahsiy javobgarlik – har bir raxbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak.- Toshkent – O'zbekiston – 2017 yil.
2. O'zbekiston Respublikasining "Ta'lim to'g'risida"gi Qonuni, "Kadrlar tayyorlash Milliy dasturi" 1997yil. 29 avgust.
3. Sulaymon Amirqulovich Xaydarov. (2024). O'quvchilarni tarbiyashda ijtimoiy fanlarni o'qitishni didaktik imkoniyatlari. SCIENCE AND EDUCATION SCIENTIFIC JOURNAL. 5.1.B.271-275.
4. Khaydarov S,A. (2023). Using technologies in teaching social sciences. GALAXY INTERNATIONAL INTERDISCIPLINARY RESEARCH JOURNAL (GIIRJ), (pp. 305-309). 11(9).
5. Хайдаров, С. (2023). Pedagogik faoliyatda o'qituvchi o'zida kompetentlik sifatlarini shakllantirishi. Цифровизация современного образования: проблема и решение, 1(1), 64–67. <https://inlibrary.uz/index.php/digitalization-modern-education/article/view/24652>
6. Хайдаров, С. А. (2023). ТАРИХ ДАРСЛАРИДА САНЪАТ АСАРЛАРИДАН ФОЙДАЛАНИШНИНГ УСУЛЛАРИ. Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences, 3(1/2), 92-96.
7. Khaydarov, S. A. (2021). The role of the use of fine arts in teaching the history of the country. International scientific and practical conference. CUTTING EDGE-SCIENCE. In Conference Proceedings (pp. 41-43).